שער מאמרי רשב"י — פרשת שמות

(דף כ"ד ע"א) מאמר בס' הזוהר בד"ב ע"א שו' א' וז"ל ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרי' את יעקב איש וביתו באו. והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע ומצדיקי הרבים כככבים לעולם ועד. ומשכילים אילין אינון דמסתכלי ברזא דחכמתא יזהירו נהירין ונצצין בזיוא דחכמתא עלאה כו':

הנה כל האצילות בכללו גוף ונשמה מלבר ומלגו והמשכילי' הם יודעי מדין המסתכלים בפנימיות החכמה התחתונה בסוד נשמתא. וזה נקרא רזא דחכמתא פנימיות החכמה התחתונה ועל ידי כך נהרין ונצצין בזיו' דחכמת' עלאה כי נשמת החכמה התחתונה הוא זיו וזוהר החכמה העליונה בסוד כלת משה והיא הצלע נקודת י' בסוד י' בראש י' בסוף יוד משם בן ארבע יו"ד משם אדני כנודע וענין נהרין ונצצין הוא בסוד אור ישר מאיר מלמעלה למטה להם וזהו נהרין וסוד אור חוזר בסוד המראה המלוטשת כי כאשר יכה בה אור השמש יצאו ממנה ניצוצות מצד לטישותה ממטה למעלה וזהו ונצצין ולכ"א יזהירו יזהירו לאחרים דנקטי ויהבי מיין דכורין ומיין נוקבין וזה כדוגמת יסוד שיש לו שתי בחינות אלו בסוד יוסף הצדיק יבנימין הצדיק זה מיין דכורין וזה מיין נוקבין ושתי בחינות אלו האחד נקרא נהירו והשני נקרא נציצו וזמ"ש בזוהר נהירו ונציצו דנהרא דנפיק מעדן שהוא סוד יסוד הנקרא נהר היוצא מעדן:

ודע כי עם היות שיש ליסוד שתי בחינות אלו כדפרישית והם יוסף הצדיק למעלה ובנימין למטה בתוך הנקבה העליונה כד"א בצאת נפשה כי מתה עוד יש בסוד עצמו למעלה שתי בחינות אלו ולפיכך נקרא חי העולמים בסוד תשעה מלמטה למעלה ותשעה מלמעלה למטה העולים ח"י וח"י הוא בתרין עלמין כי גם הוא חי בעולם הנקבה בסוד בנימין הצדיק וזמש"ה חי חי הוא יודוך וכדכתיבנא ושורש הדבר הוא כי ביסוד נסתיים הזכר העליון והוא הרקיע המבדיל בין מים למים והאור העליון המחיה את הספירות יורד עד שם ומכה בו בסוד בטש ביה כדמות המראה המלוטשה המפסקת שלא יעבור אור השמש ממנה ולמטה כי עומדת כנגד אור השמש כן רקיע זה מבדיל בין עלמא דדכורא לעלמא דנוקבא ואינו מניח לעבור האור למטה ועל ידי כך מכה בו סוד האור העליון בפנימיותו ויוצאין ממנו נצוצות כמנין האורות המכים בו ט' מלמעלה למטה וט' מלמטה למעלה וזמ"ש ודא רזא סתימא דאקרי הרקיע כי בחינת רקיע יאמר על ענין זה כי הוא רקיע המבדיל ומעכב אור העליון מלרדת למטה ולפיכך יש בו נהירו ונציצו כמ"ש בכל השאר. ולפיכך יש ברקיע הזה ככבייא ומזלי שמשא וסיהר' (ע"ב) כי כוכבים הם נשמות הצדיקים היורדין שם מהמוח העליון ועומדים שם ומשם יורדין למלכות. והמזלות (ד"ש די"ז ע"א) הם שנים עשר בסוד שש קצוות מן חסד ולמטה שש ממטה ולמעל' ושש מלמעל' למטה כנז' בתקונין כי אעפ"י שכל התשעה מכים ברקיע זה אין דומה הכאת השש קצוות לשאר כי כל אחד בחינה בפני עצמה יש לו ולפיכך מהשש קצוות יצאו י"ב מזלות ומת"ת ומלכות נעלמים יצאו שמשא וסיהרא וזה מצד הנשמו' שבו כי כמו

שבמלכות מנשמות שבה נעשין מיין נוקבין כנודע כן ביסוד נשמות צדיקים שבו שהם הכוכבים כדפרישית הם הם המעלין תשעה מלמעלה למטה ואעפ"י שהת"ת מהשש קצוות הנז' מ"מ יש בת"ת שתי בחינות אם בחינת היותו בכלל השש קצוות ואם בחינת היותו בפני עצמו וכל אלו נקבעין ביסוד וסיהרא עם היות כי היא למטה מן היסוד עכ"ז שרשה בסוד ה' ד"ו ובסוד יו"ד וי' ו' ד' נחקק ביסוד ושרש זה בחכמה ובינה ומשם ירדו אל היסוד. ושאר בוציני דנהורא הם ה' ככבי לכת הנשארים וכנגדם ז' ספירות הבנין כי חמה ולבנה עם ה' ככבי לכת הם ז' ואל יקשה בעיניך כי ז' ספירות הם הם השש קצוות שהם המזלות כדפרישית כי שש קצוות אלו הם ביסוד עצמו בסוד שוקיו עמודי שש כי הוא מקבלם מלמעלה ונעשי' בו שנים עשר בסוד אור ישר ואור חוזר ובסוד נהירו ונציצו כדפרשית ולכן נקראים מזלות כי היסוד נקרא מזל להיותו מושך את הטיפה זרעית מהמוח העליון ואמנם שמשא וסיהרא ושאר בוציני נהורא שהם חמשה ככבי לכת כדפרישית הם שבע' ספירות הבנין עצמם המתגלים ביסוד ומשפיעים בו ועוד כי ששה קצוות הם בסוד ת"ת הכלול משש קצוות ושבעה ספירות הם כנגד ז' ככבי לכת ואין זה בשש קצוות כי אלו בת"ת עצמו לבדו בהכללו מהם וזה בבנין עצמו ודי בזה:

ודע כי כמו שהמלכות תקרא חכמה. כן חכמה שבז"א תקרא חכמה תחתונה בבחי' החכמה העליונה הקדומה ואליה כיון באומרו אלין אינון דמסתכלי ברזא דחכמתא שמסתכלין בפנימיית החכמה כי שבז"א בסוד נשמתא שהיא חכמה העליונה בסוד הדעת וזמ"ש נהרין ונצצין בזיוא דחכמתא עלאה וכמו שיש ביסוד תחתון תשעה מלמעלה למטה וט' מלמטה למעלה כן בסוד דעת המפסיק בין אריך אפין לז"א יש אלו וזמ"ש בזוהר נהירו נציצו דנהרא דנפיק מעדן שהוא סוד הדעת היוצא מעדן עליין ונכנס במוח ז"א ויש בדעת זה נהירו ונציצו כדפרשית והמסתכלין בפנימיות חכמה זו שהוא סוד הדעת נהרין ינצצין בדוגמתו ודעת זה יקרא רקיע עליון בסוד בינה הנקרא רקיע כנודע ואם אין דעת אין בינה אם אין בינה אין דעת ומצד היותו רקיע מפסיק בין אריך אפין לז"א יש בו נהירו ונציצו כדפרשית. ולפיכך נקרא רזא סתימא כי זה נעלם מאד ולפיכך יש ברקיע זה ככבים שהם הנשמות כי שם (ע"ג) שרשם בסוד עלמא דאתי וכן י"ב מזלי בסוד מזל שכאן מתפשט וכן שמשא וסיהרא וכל אינון בוציני נהורא שרשם בו בעלמא עלאה בסוד ויבנהו שבע שנים והדברים עתיקים:

שם בד' ד' ע"ב שו' ג' וז"ל נטיל פטרונא מההוא כרסייא כו' ביה זמנא הוה מדכר שמא קדישא עלאה כו' זכאין אינון נשמתהון דצדיקייא דאינון בההוא עדונא וידעין בה כו'. בזה תבין פסוק בכל מקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך דמדכר פטרונא שמיה ובו מתעדנין הצדיקים ודי בזה:

שם בדט"ו ע"ב שו' כ"ו וז"ל דכד הוה חמא ר' אבא חד אילנא דאיביה אתעביד עופא דפרח כו' לשון זה מוטעה שכתוב וענפא דפרד מיניה וצריך להגיהו כך ועופא דפרח מניה הוא ענין אותם העופות הגדלים מן האילן ונתלי' בחרטומיהם כנז' בהגהות סמ"ק וכנז' בדברי המפרשים שהאוכלן עובר משום שרץ העוף: